Ner 33. z Warszawy Roku 1795. d. 28. Kwiet: we Wtorek.

KORRESPONDENT WARSZAWSKI y ZAGRANICZNY.

---

z Warszawy.

Most na Wiśle od 4. dnia Listopada Roku przeszłego zruynowany, który wiele utracił tak łyżwow, iako i innego drzewa, gdy teraz nie małym, bo więcey 100,000. złł: wynoszącym kosztem do tego iuż stopnia iest przyprowadzony, że za dzień, albo dwa można go będzie przebywać, daleko piękniey szą i wygodnieyszą okazuie strukturę, niźli był stary.

Z Poznania pod datą 21. Kwietnia donoszą, iż nie iaki Jakub Romheld rodem z Kaniowa na Ukrainie, który przez kilka lat z bandurką i gardłem równie do śpiewania iak do napoiu porywczym, włoczył się po Polszcze dnia 4. t. m. przyszedł do wsi Czytcze, i u arędarza tamecznego żyda Henocha Salomonowicza stanął na popas. Gdzie znalazłszy 5ciu wieśniakow, po uczęstowaniu się gorzałką, pod sekretem im zwierzył się iakoby był Kościuszkiem, ktòremu się udało uciec z Rossyi. Modlił się, potym grał i śpiewał wraz, na ostatek zaczął im tyle nie zrozumianych rzeczy przepowiadać, iż na kolana przed nim padali. Dodał, iż od Boga iest zesłany sądzić żywych i umarłych, i że temu powołaniu zadosyć

czyniąc, rozpocznie swe czynności od wygładzenia żydow. Trzech z tey kompanii chłopow z Austeryi podchmieliwszy wyszło spokoynie, a u dwuch pozostałych, gdy ów Romheld postrzegł, że ieden miał nie co pieniędzy, drugi ćwierć cielęciny, te od nich odebrał i wyprawiwszy obydwóch, rzucił się na żyda chcąc go zabić siekierą, ale przecie żyd uchronił się śmiertelnego razu, wrzask powstał, a tym czasem dway Kiryssyerowie Pruscy tamtędy przeieźdzaiący, na ów hałas wpadli, rozbronili żyda i związawszy winowaycę do Kommendy Regimentu de Görtz pod Kommendą Porucznika de Stosch w Skale stoiącey odwieźli.— Zkąd go zaprowadzić miano do Poznania.

Z Torunia d. 11. Kwietnia. Donoszą, iż 22. Polskich Panow, którzy od ostatniey Insurrekcyi zostawali w *Peterzburgu* w niewoli, otrzymawszy wolność, odiechali do Polski.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

ANGLIA.

Z Londynu d. 30. Marca. Hrabia *Fitzwilliam* Irlandzki Parlament do 30. Kwietnia prorogował, i z *Dublina* wyiechał.

Zawczora przybył tu Kuryer od Dworu Wiedeńskiego, atoli nieprzywiozł ieszcze ultimatum swego Dworu.

Gdy odkryto, że chciano ieden okręt Hollenderski wschodnio-Indyiski spalić, podwoiono straże w portach.

Katolicy w *Dublinie* złożyli adress dziękuiący Panu *Grattam* za Prawo, które on dla ich dobra podał.

FRANCYA

Z Paryża d. 5. Kwietnia. Konwencya zostaie przy swey władzy i czynnościach na moderantyzmie zasadzonych, iednak mocnych. Dekretowała, iżby o zwołaniu pierwszych Zgromadzeń do obrania Członkow nowey Konwencyi nie wspominano. Niektóre okoliczności względem tak nagle odmiennych a sobie przeciwnych wypadkow, są następuiące: Proiekt naprzod *Merlina de Thionville* o zwołaniu pierwszych Zgromadzeń dnia 28. Marca z wielkim applauzem w Konwencyi przyięto; ale to był tylko momentalny enthuzyazm. — Odmieniły się zdania wkrotce.

Dnia 29. zgromadziły się Paryzkie Sekcye wzledem dalszego naradzenia się o tey materyi. — Wkrotce wiele adressow poprzybiiano, a w tych żądano, aby członki Konwencyi nie wprzód złożyły swą Reprezentacyą, póki przywrócony nie zostanie pokoy. — Na takowe nie mniey na piśmie, iako i w głośnych ludu wołaniach bez przestanku naleganie, postanowiła nakoniec Konwencya dźwignąć Francyą, lub zginąć z nią razem.

Stanął więc dnia 30. Marca w Konwencyi Deputowany *Louvet*, i mówił, „Zdanie „publiczne przez 24. godzin chwieiące się „dziś się rozwięzuie, i wyświeca. Chęć „dogodzenia Dobru publicznemu zawsze „ieſt chwalebna. Wielbić wasz enthuzyazm „powinienem, lecz razem przeſtrzedz, iż ten „uniesiony samą tylko chęcią ratowania „Oyczyzny i dogodzenia publicznemu dobru, „minął roztropności prawideł. — Zaſtanowcie się z uwagą, a przyznacie, iż chcąc „ſzczerze ludowi powrócić iego prawa, „trzeba mu też przysposobić taki moment, „w którymby mógł używać swobodnie miłych owoców tegoż prawa. — Byłożby to „z dobrym Rzpltey opuścić iey teraz cugle naywyższego rządu w niewiadome ręce, gdy Patryoci gorliwi na granicach „ieszcze idą w zapasy z nieprzyiacioły, „i ſzukaią, gdzie tak wiele tysięcy współ-„Braci znayduie się naszych w więzieniach? „Przysięgliście nie wprzód złożyć swe „urzędy i obowiązki, póki nienaſtanie pokoy. Zdradzalibyście więc Publiczności nadzieie, odważaiąc się łamać święte obowiązki zaręczone w przysiędze waszey. „Ma prawo lud przymusić was do zachowania świętości teyże przysięgi, od której ſkorobyście odſtąpili, wymawiałby „wam, iż go haniebnie poddaiecie nieprzyiacioł zemście. — Nie zaiſte! nie! Royalizm, który naymnieysze błędy, a nawet „zbytek enthuzyazmu na swą ſtronę obra-

„ca, i ſpodziewa się zyſku, nieodniesie „korzyści z odmienności Publicznego zda„nia, któremu wy przez Proiekt względem „nowey Konwencyi potuchę dali.

„Pogodźcie się koledzy moi związkiem nie „rozerwanym Braterſtwa, ſkoiarzcie mysli „i ſerca wasze, czas ieſt po temu (wielkie „oklaſki.) Oświadzcie ludowi, iż nigdy tron „niepowſtanie w oczach tych, ktòrzy go „wywròcili, że wiernie zachowuiąc świą„tość waszey przysięgi nie wprzód złoży„cie swe urzędy, póki Rzpltę nieugruntu„iecie, a aryſtokracyą na wieczne nie ſka„żecie wygnanie. Ta Konwencya zwycię„życielka wszyſtkich mocarſtw, z któremi „walczyła, lęka się zamieszek od własnych „Tyranow.— Skarb w niekredycie będący „lud w anarchii zoſtawuie, a wyſtępkom „cugle popuszcza.

„Żądam, aby Proiekt zwołania nowey „Konwencyi odwołany zoſtał.

Pellet rzekł: „Gorliwość i cnotliwy za„pał, z którym przyieliście tamten Proiekt, „czyni wam sprawiedliwą chwałę, i to „nayrzeczywiściey dowodzi, iż wy ka„żdego czasu powolni i gotowi ieſteście „ludowi iego prawa znowu przywrócić, „które on wam powierzył. — Podobnoby „w tym czasie Konwencyi odmiana ſpra„wiła nową Rewolucyą, któraby wſzyſtkie „świętości ludu wolnego do szczętu potar„gała. — Niedosyć to, co dobrego rozpo„cząc, ale trzeba ieszcze roſtropnie na

„dalszy czas wszyſtkie usposobić śrzodki
„do pomyślnych i trwałych ſkutkow.

Chenier popieraiąc też same zdanie zaklinał Konwencyą, aby na swym zoſtałą mieyscu. „W imię Republikańſkich Rycerzy, ktorych szanowna krew Granice naſze oblała, w imię waszych kollegow,
„ktorzy dla wolności krew swą na szafocie
„wytoczyli, zoſtańcie na mieyscu, gdyż
„ieſzcze dość niebeśpieczno w Rzpitey.
„Nieopuszczaycie Reprezentacyi Narodu,
„w tym zwłaszcza momencie, gdy każdy
„z nas być powinien ſtałym, i iak opoką
„nieprzełamanym na wszelkie przeciwne
„wichry. (dawano wielkie oklaſki.)

Gdy więc Deputowanych wielu popierało takowe zdanie, Konwencya Dekretowała, że nie ma być teraz ieszcze wzmianka o zwołaniu pierwiaſtkowych Zgromadzeń, i że Kommissya złożona z 6ciu Osob do redakcyi Konſtytucyi ma być obrana, a tą w ciągu 20. dni przynieść ma wygotowany Proiekt, iak Konſtytucya potym ma być w walorze.

Pewną ieſt rzeczą, że Konwencya ſkłonną ieſt teraz z wielą Pańſtwami pokoy zawrzeć. — Pokoy dla ſamey Francyi ſtaie się coraz większą potrzebą. Jeden z tuteyszych Zurnalow wyraża: O wy, ktorzy z wtargnienia do Weſtfalii i Włoch, Wy, ktorzy ze zdobycia Lombardyi obiecuiecie proſty marsz do Madrytu, i wylądowanie woyſk do Anglii, podobno nie wiecie, iż

te kraie dla odmiennych klimatów grobem stałyby się dla Armiow Francuzkich. Wstrzymaycie swoy zapęd na moment. Lecz daymy to, że i tam będziecie, chciałbym was atoli spytać dokąd się daley udacie? i co więcey myślicie robić? Chcecie nowe kraie zdobyć, cóż za pożytek dla was w nich znaydziecie? Powiedzcie mi, co wam za osobliwsze korzyści zdobycie tak sławne Hollandyi przyniosło? Gdzież są te niezmierne skarby, gdzie zapaśne Magazyny? Musiemy teraz Brabancyą i Palatynat żywić. Izaliż nie trzeba będzie wkrótce karmić i Hollandyą? Jeśli szczerze pokoiu chcemy, powinniśmy odstąpić wyciągania tego, iżby *Ren* za Granicę był naznaczony, a Konwencya powinna zrzec się tego uroczyście w oczach Europy. Ci, którzy uięci zbyteczną chciwością zdobyczy, *Ren* za naturalną Granicę naszą wyznaczaią, nie wiedzą, że tak chcą rozciągnąć kray, iż to czwartą część Francyi wynosi, i że przez to pozbawią Cesarstwo z Moguncyi, Trewiru, Kolonii, Palatynatu, a zatym Konstytucyą Rzeszy Niemieckiey zupełnie zniczczą. Możnasz rostropnie sądzić, że Europa zezwoli na to? i spokoynych zostawi nas w possessyi tak rozległych kraiow? Zaiste gdyśmy zupełnie z żywności teraz wyniszczeni, a skarb mamy pusty, powiedzmy prawdę; czyż nasi nieprzyiaciele są poniszczeni i do końca z fatygowani? Lecz umieią oni iedni

drugich wspamagać. Anglia dodaie pieniędzy, a Niemcy ludzi. — Europa dla nich otwarta, a my nie mamy nikogo z naszey ftrony. Kommunikacya nasza z obcemi Państwy ieft bardzo ciężka, a kurs dla naszych assygnatow niepodobny.

Przed kilką dniami wielu Kuryerów iednego po drugim Deputacya ocalenia posłała do naszego Posła *Barthelemy* do *Bazylei*. Wszyscy się tu nadzieią karmią, iż tameczne pokoiu negocyacye w krotce do końca przyidą, i Konwencyi do Ratyfikowania podane będą.

Baron *Stael* z Holsztynu przed kilką dniami znowu odebrał ze Szwecyi Kuryera. Treść iego Depeszow ieszcze niewiadoma, atoli mniemaią powszechnie, iż ma rozkaz bawienia się dalszego w Paryżu, i że o Alians między Szwecyą i Rzecząpospolitą ma negocyować.

Porownanie Ceny żywności i innych Towarow od czasu naftania Konwencyi 1792. z Ceną teraźnieyszą 1795. Roku.

	1792.		1795.	
Kosztował	*liwr:*	*sols.*	*liwr:*	*sols.*
Sążeń Drzewa —	22	10	240	—
Wor Węgli — —	2	10	35	—
Funt mięsa — —	—	12	4	—
Pularda — —	4	—	25	—
Karmny kapłun —	2	10	12	—
Para Trzewikow	6	—	40	50
5. funt: Swiec łojowych	3	5	26	—
Funt Cukru —	1	10	17	—

	1792.		1795.	
	liwr:	*sols.*	*liwr:*	*sols.*
Funt Kawy — —	1	10	9	12
Funt świec wofkowych	2	—	12	—
Funt Mafla — —	1	10	6	10
100. Jay — —	5	—	30	—
Funt Soli — —	—	1	—	14
Beczka wina *de Maccon*	123	—	600	—
Funt ftoniny — —	—	18	6	—
Funt Ryżu — —	—	20	7	—
Para pończoch iedwab:	12	—	50	—
Łok: ciękiego kartunu	8	—	50	55
Funt Pudru — —	—	10	14	—
Talka Nici — —	—	2	—	12
Funt Mydła — —	—	18	14	—
Miara Kartofli —	—	18	11	—
Za kurs fiakry —	1	4	6	—

Niedość że fame towary do tak znaczney wzniofły się ceny, ale ieszcze i assygnaty daleko są mnieyszego waloru teraz, niż 1792. Roku.

Z Paryża d. 5. Kwietnia. Dalsze okoliczności rozruchu w Paryżu są naftępuiące. Jak tylko Generał Pichegru zoftał nominowany Kommendantem gwardyi Narodowey, i fkoro beśpiecznie mogła Konwencya dalsze swe rozpocząć deliberacye, zaraz większością głosow dekretowała, aby wywiezieni byli z Francyi Billaud, Barrere, i Collot, a wszyscy inni Jakobini, którzy się takowemu sprzeciwiali dekretowi, aby nie zwłocznie aresztowani byli. Mnoftwo ludu zebranego fkarżyło się, na zbyteczną łago-

dność wołaiąc, aby wszyſtkich winowaycow pozlatywały głowy. A gdy wieziono ſkazanych na wygnanie, wſtrzymał lud powozy i wołał, aby oddani byli do Trybunału Rewolucyinego. W tumulcie wielkim tylko co Barrera nie rozsiekano. Sekcya Gravillieres od krwi rozlewu innych wszyſtkich odwróciła, a za Leonardem Bourdon wołała, że ten nie ſtracił ufności ludu, przeto nie dopuści, aby ten Reprezentant był uwieziony. Ten opor wzniecił fakcyoniſtow, iż niezmierny powſtał rozruch w sekcyi nazwaney trzyſtu i na przedmieściach.

Generał Pichegru niezwłocznie otrębywać kazał po wszyſtkich ulicach, że Paryż wſtanie ieſt oblężenia. Uderzono larum, i sam na czele wszyſtkich sekcyi przeciwko nazwaney Gravilliers maszerował. Sekcya poddała się nie zwłocznie, i zaraz Leonarda Bourdon związawszy ręce i nogi oddała do Deputacyi ocalenia generalnego. Zatym wszyſtkie inne rozproszyły się kupy, a ſkazani na wygnanie w nocy d. 3. bez żadney przeszkody są wywiezieni.

W czasie tego zamieszania Generał Pichegru dwa razy aż ku samey ziemi twarzą przychylił się, i tylko co dnia 2. Apryla nie był zabity, bo doń ſtrzelano.

Ku wieczórowi otoczony mnoſtwem fakcyoniſtow, gdy się z pośrzodka tłumu ich nie mógł wydobyć, szablą drogę sobie otworzył.

Merlin de Thionville odwagą też i przytomnością swoią, wszędy gdzie się tylko zwrócił wielkie dał dowody swey dzielności w utrzymaniu powagi Konwencyi.

To rzeczą było osobliwszą, że gdzie były niezmierne ludu tłumy, nie można było rozeznać, iakiey był kto ftrony, czy za Jakobinami, czy za Konwencyą.

Twierdzą, że 20. innych Reprezentantow partyi Jakobinow ma być aresztowanych. Wielu z nich umknąć chciało, ale u rogatek i po wszyftkich dokoła Paryża okopach kazano ich pilnować.

Wszyftkie zboże, które ieft u właścicielow około Paryża w rekwizycyą wzięto, afsygnatami za nie płacą.

Gwardya Narodowa ieszcze pod bronią ieft, ale Paryż spokoyny. Generał Pichegru, którego lud iak pół Bożka wielbi i ftucha, mówił wczora temi ftowy: Obywatele, moie woyfko przez 5. dni chleba niemiało, a siodmego zwyciężyło nieprzyiacioł. Trzeba, iżbyście i wy dla wolności uczynili ofiarę. Kto tylko do insurrekcyi wzywać będzie innych, ukarany zoftanie iako buntownik. Taki ieft rozkaz Konwencyi.

Przypisuią Sieyesowi obmyślenie mocnych i roztropnych srzodkow do uśmierzenia wielkich zamachow ułożonych na zniszczenie Konwencyi. Zaczeli go niektòrzy nazywać Atlasem, który powagę i wolność Konwencyi na barkach swych dźwiga.

Na wniosek to Jędrzeia Dumont Dekret z 1. na 2. Apryla ſtanął wywiezienia z Francyi Barrera i towarzyszow podróży.

Tenże Dumont, także Merlin z Thionville, Bourdon de l'Osie i Freron ieden po drugim naſtępnie podawali wnioſki, a Konwencya dekretowała, iżby aresztowani i do Ham Fortecy nayżwawsi Jakobini wyprowadzeni byli.

Jak tylko wydała Konwencya dekret na wywiezienie Barrera i innych, zaraz odwołali się Reprezentanci Chasles, Chaudieu, Foussedoire &c: do głosow szczegulnych, czyli do turnowania się, i zaraz 40. przyſkoczyło do ſtolika i pisało się na to.

Ale Bourdon widząc, że ten rodzay proteſtacyi ſtratę czasu, a podobno i całey Konwencyi zupełne rozerwanie sprawić może, zawołał: Jeſt to usiłowanie oſtatnie wywarte od mnieyszości buntowniczey, aby Konwencya zniszczona była. Proszę aby nie zwłocznie Chales, Fouſsedoire i Chaudieu byli aresztowani, dekretowano.

Ozwał się Jędrzey Dumot: że Huguet był iednym z podżegaczow insurrekcyi. Freron dodał, że ten człowiek równie iako i Chaudieu, który dla pozyſkania maiątku, własną matkę zamknął, i Leonard Bourdon zaboyca obywatelow Orleanu wpływali także do insurrekcyi przeto, iżby w areszt byli wzięci domagał się, pobrano zaraz.

Lareveillere Lepaux oſkarżał Ruampsa, że w przytomności 500. osob mówił, iż De-

putacye rządowe opłacały Officerom gwardyi Narodowey złotem Angielskim. Zaraz dekretowano, iżby Ruamps był aresztowany. Merlin z tym de Thionville wniosł, aby i swoi Amar, ów to postugacz Trybunału Rewolucyinego, ów zbóyca, który układ zrobił wydecymować Konwencyą, nie był od godnych swych kollegow odłączony, dekretowano.

Toż oskarżenie zaszło na popędliwego Duhema, który do wielu osob mówił, że pierwszy cios powinien być wymierzony przeciwko siedlisku Royalizmu, (stosowały się te słowa do Jędrzeia Dumont Prezydenta.) Dekretowano więc, aby Duhem był aresztowany. Konwencya nakoniec postanowiła, iżby czynione były inkwizycye względem owych Reprezentantow, którzy na złe używali swey władzy będąc wysłanemi do Departamentow. Obawiaią się, aby ten dekret nowego nie był znowu przyczyną zamieszania.

Osoby wyznaczone są do ułożenia Konstytucyi Cambaceres, Merlin de Douay, Thibaudot, Syeyes, Mathieu, Lesage, Cresé-Latouche.

HOLLANDYA

Z Hagi pod D. 9. Kw: donoszą, że tam iuż Repartycyą kontrybucyi na cały kray zatrudniaią się. Ma ona być ustanowiona w proporcyą każdego obywatela maiątku. Zaczyna się od tych, którzy 500. złł: kapitału maią, Ci muszą 1. procent od summy dać, a te

procenta rosną tak, iż kto million ma kapitału, $13\frac{3}{4}$. procentu od 100. zapłacić musi.

Wstęp publikacyi nakazuiącey mieszkańcom oddawania złota i srebra nie bitego na pieniądze, zawiera się w następnych wyrazach: „Jakośmy w naszey publikacyi 4go Marca mieszkańcom Hollandyi o prawdziwym, a w samey rzeczy barzo nie dobrym stanie kraiowego skarbu donieśli, tak mógł się każdy przeświadczyć, iż naygłównieyszą iest potrzebą tenże skarb znowu naymocniey zasilić, aby z niedostatku podźwignąć i silnie kray przeciw gwałtownemu napadnieniu burzycielow spokoyności powszechney można było zasłonić, a zwłaszcza przeciwko podstępnym Hollendrom. Gdy więc nie podobna iest nieprzyiacielowi oprzeć się, ieśli znaczney nie wystawim potęgi teraz lądowey, iako i morskiey, a gdy to bez nakładow znacznych pieniężnych stać się nie może, tedy nie żałuymy lichego kruszcu, abyśmy życie, wolność i niepodległość naszą ocalili.

W Amszterdamie proiekt był, aby się żydzi uzbroili, i w Gwardyi Narodowey pieszey służbę przyięli. Ale przed municypalnością stawili się naywyżsi Rabini Portugalskich i Niemieckich żydow z oświadczeniem, iżby to przeciwko ich Religii było, gdy podczas szabatu uzbroieni musieliby odbywać powinności żołnierskie.

Sądzą tu, iż Narod żydowski uwolniony będzie od uzbraiania się. Tym czasem

niektórzy Izraelitowie obrawszy sobie dewizę że są szczęśliwe wolnością, *Felices libertate* przeciwko woli nadto mądrych Rabinow podały do zwierzchności swe adressa,

W których oświadczaią się, iż gotowi są wszystkie naychętniey obowiązki, tak iako inni mieszkańcy wypełniać, i znimi razem w Gwardyi Narodowey, choćby w szabas powinności swe odbywać.

Miasto Haarlem dla utrzymywania koniecznych wydatkow otworzyło pozyczkę 150,000. złł: na 13. i puł procentu.

W Amszterdamie ubodzy ludzie dostaią teraz numerowane Bilety, które Piekarzom odnoszą, a od tych biorą chleba żytniego za 15. Stuber, funtow 12. za 7. i puł funtow 6. za 3, funty 3. Miasto zaparęczyło Piekarzom wypłatę biletow takowych.

Francuzki Generał Lorent teraz Kommendantem iest Miasta Amszterdamu.

Patryotyczne towarzystwa w Holenderskich Prowincyach utrzymuią dla ocalenia swey oyczyzny, w zaiemną Korrespondencyi między sobą, podobnie iak we Francyi Klub Jakobiński czynił.

Na iaki tamci koniec trafili, a któżby tak był okrutnego serca, żeby nawet mógł nieprzyiacielowi swemu podobnego życzyć?

NIEMCY.

Z Kolonii d. 12. Kwietnia. Czekamy z naywiększą troskliwością pokoiu, a tym czasem wiadomościami z Praryża i Bazylei, pod-

sycamy nadzieie nasze. Podług doniesień z Francyi.

Jakobini nayżwawsi Amar, Vouland, Ruams, Duhem i 8. innych do Zamku Ham, (Inne iest Ham stołeczne Miasto Hrabstwa de la Marck w Westfalii do Króla Pruskiego należącego, które sławne wybornym piwem i szynkami.) leżącego w Auvergne są zaprowadzeni,

Tegoż czasu dekretowała Konwencya, aby Barrere, Collot d'Herbois, i Billaud de Varennes wywiezieni byli na wygnanie do nadbrzeżow Affrykańskich.

Przed odeyściem to donoszącego Kuryera spokoyność w Paryżu zupełnie przywróconą została.

Z odmiany tak krytycznych okoliczności, wiele terrz rokuią dla powszechnego pokoiu. Każda Sekcya 50. Obywatelow z pomiędzy siebie wybrała, aby ci ułatwiali dowoz żywności do Paryża.

WŁOCHY.

Z Rzymu d. 28. Marca. Z Algieru do Liworny Angielska fregata przybywszy doniosła, iakoby między Deyem Algierskim i W. Brytanią nowy traktat poko iumiał być zawarty.

Poseł Polski w Rzymie Kardynał Antici w tym czasie urząd swóy sprawowania tey Rzeczypospolitey interessow, które utrzymywał przez lat 30. złożył. (z Gazety Hamburskiey.

DODA-

DODATEK Do... N^RU 33.
KORRESPONDENTA
WARSZAWSKIEGO y ZAGRANICZNEGO
we Wtorek d. 28. Kwiet. Roku 1795.

FRANCYA.

Z Paryża d. 6. Kwietnia. Po uspokoieniu Paryża, Generał *Pichegru* ſtanął przed kratkami, i donioſł, że się wraca do swey kommendy, aby współ-Braci swoim żołnierzom donioſł o ſzczęśliwey Rewolucyi dnia 12. *Germinal* (2. Aprila) uſkutecznioney, która Rewolucyi dnia 9. *Thermidora* może się nazwać dopełnieniem. Upewnia Konwencyą, że ta nowina walecznych Republikanow, z których się całe woyſko składa, nayżywſzą obeymie radością. Częſte oklaſki przerywały głos Generała *Pichegru* a Konwencya dekretowała, iżby odezwa iego w protokuł była wpisana, a Prezydent ucałowanie dał mu braterſkie.

Na Sessyi dnia 4. Kwietnia odebrała Konwencya pomyślne wiadomości o znacznym transporcie zboża z Włoch, i od Wschodu, którego ſzacunek do 40. millionow liwrów wynosi, tudzież o doſtawieniu 59. tysięcy cetnarow zboża, ryżu, i różnych produtkow do żywności w *Toulonie* już wypakowanych.

Gdy woyſka Republikańſkie mocno ściſnely *Stofleta* z wielu mieysc go ruguiąc,

pisał list dnia 31. Marca razem z Generałami *Chalonne*, *Laloly*, i innemi *Chouanow* Dowodźcami do naszego Republikańskiego Generała, w którym daie poznać chęć swą pokoiu zabeśpieczaiącego życie iego i kollegow. Żąda w tymże liście, aby Republikanie póki ukończone nie będą Konferencye, kray od woysk swych uwolnili. Generał *Canclaux* miał na to odpowiedzieć, aby *Stoflet* i inni Generałowie dla Negocyacyi, które mogą się zacząć udał do Reprezentantow ludu *Dornier* i *Monisson*. Jakoż posłał officera, któryby go doprowadził do mieysca, gdzie się teraz Reprezentanci ludu znayduią.

Na sessyi Konwencyi dnia 5. doniosł *Marec*, że Francuzki okręt nazwany Experiment na brzegach *Gwinei* wszystkie Angielskie okręta przeznaczone do handlu Nigrytow częścią popalił, częścią potopił, Fortecę tameczne zdemoliował, a armaty zagwoździł.

Czytano w Konwencyi list z *Vendée* pisany, donoszący, że prawie zakończona iuż tam woyna. *Stoflet* niezebrał tyle ludzi, ile się spodziewał, Republikanie wszędy, gdzie tylko z orężem wkroczyli, zwycięstwo swe znacznie pomknęli. Już *Bressuire*, *Chatillon*, i *Cholet* opanowali. Jedna Kolumna do *Mortagne*, druga do *Chemille*, a trzecia do *Beaupreau* maszeruie. *Stoflet* wysłał iuż Deputowanych do *Rennes* dla podpisania traktatu.

HISZPANIA.

Z Madrytu d. 26. Marca. Dwòr tuteyszy otrzymał od Oyca S. breve pozwalaiące, aby 38. millionow z dobr Duchownych świeckich i zakonnych na potrzeby woienne do ſkarbu wypłacone były. Tych zaś duchownych dòbr cały dochod ma być do ſkarbu obrocony, ktòrych Possessorowie umrą. Takowe rozporządzenie aż do czasu pokoiu trwać będzie.

HOLLANDYA.

Z Hagi dnia 31. Marca. Zgromadzenie tymczasowych Reprezentantòw ludu nieuſtaie w swey pracy. Przeto, aby Rewolucyą naymocniey uſtalić, powiększyło liczbę Deputacyow, a te są nowe. 1. Deputacya wyższey śrzedniey i niższey Juryzdykcyi. 2. Handlu morſkiego. 3. Żeglugi. 4. Żywności. 5. Ratunkowa. 6. Do przywrócenia Patryotòw Emigrantòw z Hollandyi w roku 1787. wygnanych. 7. Rachunkowa. 8. Intereſsòw wschodnio Indyiſkiey kompanii i Prowincyi Hollandyi. 9. Deputacya do przeyrzenia i uwiadomienia względem adseſsowanych liſtòw i suplik do Zgromadzenia tymczasowego podawanych. Wszyſtkie takowe Deputacye rozpoczęły iuż funkcye swoie.

Z Hagi dnia 5. Kwietnia. Generał Albert *van Ryſsel* ieden z Rewolucyniſtòw roku 1787. podał do Generalnych Stanòw Memoryał, w ktòrym się doprasza, iżby w iego krzywdy weyrzano, i aby znowu do rangi Generała Leytnanta był przywròcony. Uprasza także, aby mu przyzwoitą nadgrodę za ſtraty, ktòre niewinnie odnioſł, obmyślono. Ten Memoryał odeſłany ieſt do Deputacyi nazwaney: *Konfederacya generalna ziemi.* Kommiſsarze wyznaczeni do urządzenia Obywatelòw Hagi żądali; aby się żydzi, ròwnie iak i inni mieszkańcy uzbroili. Tym końcem żyd *Efraim* więcey

kszością głosów iedney kompanii Officerem iest obrany.

NIEMCY.

Z Frankfurtu dnia 7. Kwietnia. Francuzi przy *Moguncyi* wzmocnieni są nowemi dwoma kolumnami znacznie. W *Mombach* porobili ogromne bateryę, i zaczeli domy w tym mieyscu, za któremi takowe są bateryę, rozbierać.

Dnia 6. niedaleko główney kwatery uczynili wycieczkę, ale zostali odparci z stratą znaczną w zabitych i zabranych w niewolą. Huzarowie *Wurmsera* i *de Rothmentelscy* (czyli czerwono płaszczowi) maią iuż być w *Gonsenheim*, i mieli 2. szańce zdobyć.

Głoszą, iż Francuzcy Posłowie w *Bazylei* od Deputacyi ocalenia z Paryża otrzymali nowe instrukcye i zalecenie, aby traktaty pokoiu nayrychley ukończone były.

Korpus Pruskie Xięcia *Hohenlohe* otrzymać miał ordynans zostać w okolicy Frankfurtu.

Z Wiednia dnia 8. Kwietnia. Przed kilką dniami wielu Jakobińskiego ducha w *Enzorsdorf*, gdzie utrzymywali swoie zgromadzenie, aresztowano i tu pod konwoiem przyprowadzono. — Z *Grätz* dochodzą wiadomości autentyczne, iż tam klub Jakobinów odkryty. Wielu z nich pobrano w arest.

Generał *Mack* z Czech tu przybył. — W Wielki Czwartek Cesarz Jmć pod ug zwyczaiu dawnego umywał nogi 12. ubogim, a Cesarzowa Jeymć także umywała nogi 12. niewiastom sędziwym.

Wiadomości przez *Konstantynopol* donoszą, że woyna w *Persyi* między Szachem tameczny*m* Monarchą i *Ali-Chan* iednym z przywłaszczaiacych tron do tych czas trwała, lecz Mahumet *Chan* wpadł w ręce zwycięzcy, który kazał mu oczy wyłupić i do więzienia wtrącić.

Cesarski skarb w Konstantynopolu, wszystkie dobra *Jussuf Baszy* zabrać kazał, zkąd wnoszą,

iż dawnieyszy wielki Wezyr albo umarł, albo wpadł w niełaskę.

Z Frankfurtu dnia 12. Kwietnia. Gdy zapasy wina w *Moguncyi* tak są znaczne, iż zbywa od konsumpcyi miasta i garnizonu, przeto wywóz onego dozwolony.

Francuzka kawalerya przy *Moguncyi* ma być barzo w złym stanie. — Ze wszystkich batalionów pewną liczbę żołnierzy wysłano, aby spędzili konie i woły z okolic do odprowadzenia swych dział, gdyby tego była potrzeba.

Twierdzą zapewne, iż Traktat *Pilnicki* około 28. Marca miał się ku końcowi.

Z Hannoweru dnia 14. Kwietnia. Korpus Emigrantów pod kommendą Hrabiego *Sambreuil*, które stało do tych czas w Hannowerskim Elektorstwie, maszeruie do *Bremerlehe*, gdzie na okręt wsiądzie i do Anglii popłynie.

Dwor Wiedeński żądał u Drezdeńskiego wolnego przewiezienia znaczney partyi zboża rzeką *Elbą*, iakoż otrzymał. — To zboże ma być przeznaczone dla armii nadreńskiey.

Donoszą z *Dunkierki*, iż owe listy, które d. 7. Marca z *Cuxhaven* do Anglii wysłane, a które przez Kapitana Angielskiego za zbliżeniem się Francuzów zostały w morze wrzuconemi, przez łowiących rybę znalezione są Francuzów, i do *Dunkierki*, a ztamtąd 24. Marca do Paryża odesłane zostały.

Z Frankfurtu dnia 13. Kwietnia. Zawczora pod-Pułkownik Pruski *Meyerink* z *Bazylei* tędy przeieżdżał do *Berlina*. Wiele także Sztafet z *Bazylei* tu przybyło.

Niezawodnie iest rzeczą pewną, że pokóy między Prusakami i Francyą dnia 5. w *Bazylei* podpisany został. Kondycye nie wprzód maią być urzędownie oznaymione, póki obie strony niezratyfikuią.

Atoli upewniaią, iż z Francuzkiey strony przy-

ieto kondycyą, aby Republikanie lewy brzeg *Renu* opuścili, przed *Moguncyą* iednak póty stać maią, i onę w blokadzie trzymać, póki Cesarscy w niey będą.

Mówią także, iż Cyrkuły pobliższe zawarły pokóy z Francyą, którą za Rzplitą uznano, inne punkta niewiadome. Na to iednak zgadzaią się wszyscy, iż Prusak medyatorem będzie, między Francyą i innemi woynę toczącemi Państwy.

Z Wesel dnia 14. Kwietnia. Jeszcze w *Emmerich* stoią Francuzi, wszakże około nowego oszańcowania pracować zaprzestali. Wszelkie iuż nieprzyiącielskie między Prusakiem i Francuzami ustały kroki. — Czynności ostatnich zmierzaiące do cofania się, aż do powrotu z Paryża Generała *Pichegru* są zatrzymane.

Pewną ieſt rzeczą, iż umowa względem żywienia Pruskich woysk w *Westfalii* do końca Czerwca tylko była zawarta.

Z Hamburga dnia 14. Kwietnia. Obywatele miasta *Utrechtu* chcieli proiekt iednego tamecznego towarzystwa podeyrzanych Urzędników 1787. roku aresztować, ale Generał *Pichegru* uczynił przełożenie, że podeyrzenie samo nie ieſt istotnym występkiem, a tak uchronił ich od aresztu.

Dnia 16. w *Enekhuysen* pod czas wielkiey niepogody padał grad wielkości iay gołębich.

Generalne Stany Pana *Rogier Soulyard* Generałem Leytnantem Infanteryi mianowały.

Też Stany Obywatela *Dedem* z *Geldryi* syna przeszłego Ambassadora u Porty, Pełnomocnym u Dworu Szwedzkiego Ministrem, Obywatela *Costerus* Ministrem Dworu Duńskiego, a Obywatela *Witt* Ministrem do Kantonów Szwaycarskich wyznaczyły.

Generał *Pichegru* doniosł, iż kommendę oddał Generałowi *Moreau*. Deputacya Rewolucyina uczyniła proiekt, aby wspomnionemu Generałowi *Pichegru* za czynione przysługi kraiowi coroczney pensyi wyznaczono 10,000. z patentem rangi Generała Hollenderskiego.

Tym czasowi Reprezentanci ludu Amsterdamskiego wyznaczyli nadgrodę 3000. temu, ktoby przystawił dowodzców przed kilką dniami wszczętych buntów do uformowania kontra-Rewolucyi.

Towarzystwo żydowskie *Felix libertate* w Amsterdamie żądało, aby związek małżeński między Zydami i Chrześciany był dozwolony, i aby wszystkie udzielne towarzystwa skassowane były, albo przynaymniey, żeby Żydzi tak dobrze iak i Chrześcianie do wszystkich towarzystw przyimowani byli.

Reprezentanci ludu *Fryzyi* oświadczyli, że długi przeszłych Rządzców zaciągnione na tę Prowincyą, uznaią za długi Narodowe, i że natychmiast chcą wypłacić.

Posłowie Portugalski i Rossyiski sprawuiący interessa dnia 6. z Prezydentem zgromadzenia Generalnych Stanów mieli konferencyą.

Obywatel *Kempenaer* mianowany Prezydentem Zgromadzenia. Na iego zaś mieyscu Obywatel *Hogendorp* został Vice-Prezydentem. — Wspomnione Zgromadzenie wszystkim od miast na piśmie doradzało, aby żołd Francuzkim żołnierzom stoiącym po miastach był na recepisse odmieniony.

Z Lingen dnia 15. Kwietnia. Spodziewaią się wszyscy, iż Ratyfikacya pokoiu między Prusami i Francyą wkrótce nastąpi. — Feld-Marszałek *Möllendorff* wydał ordynans Forpocztom, aby każdego wolno przepuszczały, także, aby się cięższa kawalerya cofnęła, tylko same lekkie woyska maią kordon składać. Jakoż Regiment Kiryssyerów z *Firstenau* cofaiąc się maszeruie do *Magdeburga*. Regiment *Kalksteina* maszeruie do *Minden*. — Hannowerskie, Haskie, i inne woyska maią wschodnią *Fryzyą* opuścić, gdzie iuż Pruskie woyska są determinowane stanąć, które z Münsterskiego wychodzą.

Z Emden dnia 31. Marca. Hrabia *Artezyi* przymuszony opuścić *Osnabruck*, udał się do *Lilienthal* niedaleko *Bremen*. Przyięty do domu sta-

wnego Astronoma *de Schröter*, gdzie przemieszkiwa.

Z Hamburga dnia 14. Kwietnia. Powzięliśmy tu zawczora wiadomość, że Powiat *de Ritzebüttel* należący do tuteyszego miasta, opanowany iest przez 7. lub 800. Hannoweranów. Dnia 12. t. m. z rana o godzinie 2giey weszli żołnierze do miasta *Ritzebüttel* mimo protestacye tamecznego Wielko-Rządzcy. Za odebraną tą wiadomością Magistrat nasz zwołał Radę, i wyprawił zaraz kuryerów do *Wiednia*, *Berlina*, *Petersburga*, *Kopenhagi* i *Sztokholmu*.

Z Hollandyi donoszą, że Generalne Stany rozkazały dobra dawnieyszego swego Posła w *Londynie* Barona *de Nagel* sekwestrować. Także postanowiły, aby Hrabiemu *Fagel* niedawano pensyi na dalsze utrzymywanie się w Anglii, gdyż iego zlecenie iuż zaprzestało.

Adwokat *Bilderyk* z Prowincyi Hollandyi wygnany iest za to, iż knował zamachy przeciwko nowey Rewolucyi.

Wiadomości z Brandeburskiego donoszą że dowoz zboża przystawionego w Berlinie okazał się barzo liczny tak, iż rzeka Spree z Statkami zbożowemi okryta iest, przeto cena Pszenicy znacznie spadła. Gdy iednak oprócz tego Król Jmść kazał trzeci część z magazynow na konsumpcyą sprzedawać, spodziewaią się zatym, że też cena żyta równie upadnie, która teraz wynosi za korzec taler 1. i 18. groszy.

Cięžka Artyllerya, która dążyła ku Westfalii odebrała kontra ordynas. Dowiaduimy się, że iuż nie będzie użytą przeciwko Francuzom.